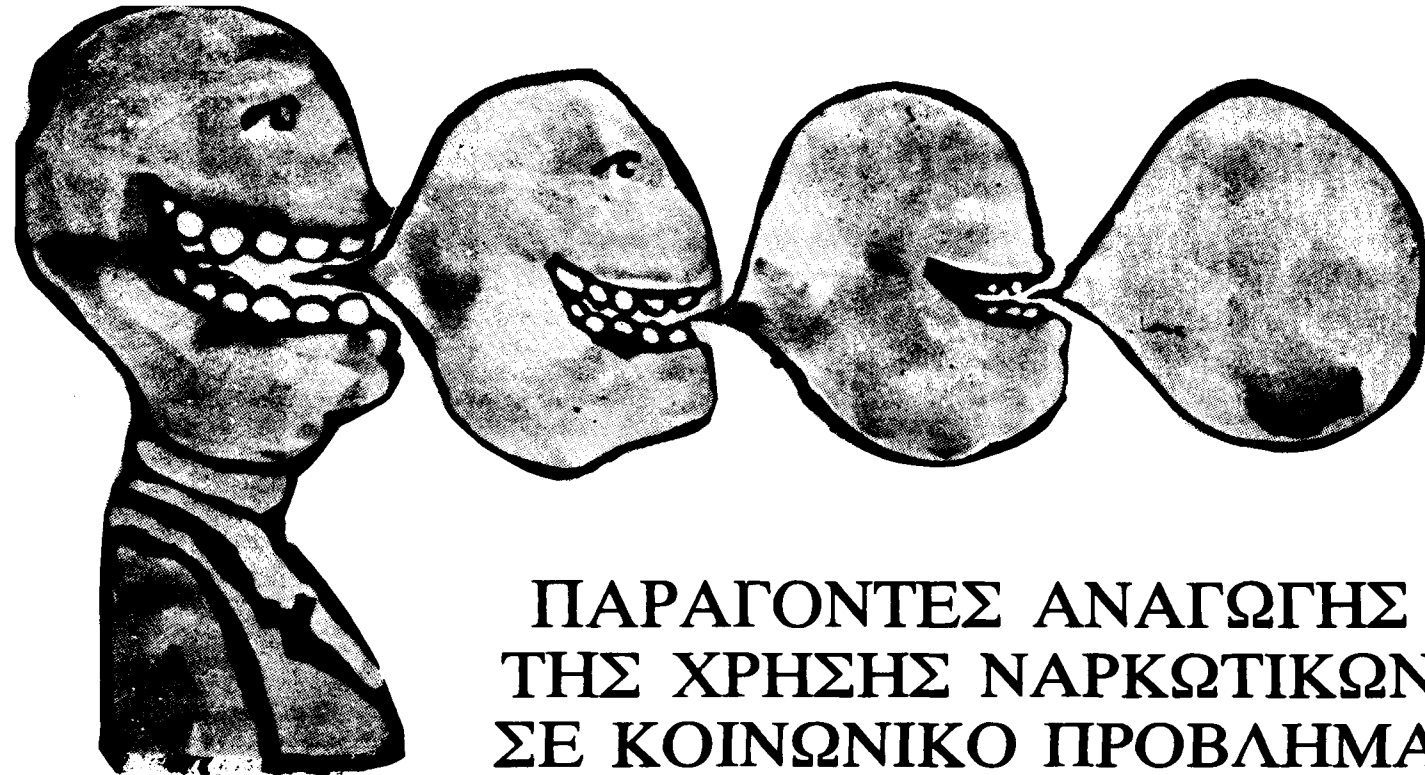




ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΑΝΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ ΣΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Πρόβλημα γενικά, είτε μαθηματικό είναι αυτό, είτε λογικό, είτε ήθικό, είτε όποιας άλλης φύσης, είναι μία κατάσταση της οποίας ή αντιμετώπιση απαιτεί μία πρωτοτυπία απάντησης, δηλαδή μία απάντηση που βγαίνει από τα συνηθισμένα κάδρα της καθημερινής ρουτίνας. Ο προβληματικός χαρακτήρας εκφράζει μίαν αντίθεση προς το «συνήθως συμβαίνον», προς αυτό που θεωρούμε σαν φυσική φορά των πραγμάτων· με άλλα λόγια συνδέεται άμεσα με το απρόσμενο.

Οι ίδιες ιδιότητες προσδιορίζουν τον προβληματικό χαρακτήρα μιάς κατάστασης ή μιάς συμπεριφοράς όταν τοποθετηθεί κανείς στον τομέα του κοινωνικού προβλήματος. Κοινωνικό πρόβλημα είναι κάτι που έρχεται σε αντίθεση με τις συλλογικές προσμονές μιάς ομάδας και που γι' αυτό το λόγο αναγκαιεύει μία εξειδικασμένη απάντηση που δεν παρέχεται από τον κύκλο των απαντήσεων που έχει ήδη τυποποιήσει ή κοινωνική πείρα και ή κοινωνική πρακτική. Παρατηρούμε λοιπόν ότι αυτό που χαρακτηρίζει ένα κοινωνικό φαινόμενο σαν κοινωνικό πρόβλημα δεν βρίσκεται στο φαινόμενο αυτό καθαυτό, αλλά στον τρόπο που το βλέπουν και το αντιμετωπίζουν οι άλλοι.

Του κανόνα αυτού δεν κάνει εξαίρεση το φαινόμενο της χρήσης των ναρκωτικών, το οποίο ανάγεται σε κοινωνικό πρόβλημα όχι λόγω μιάς έσωτερικής ιδιότητας της συμπεριφοράς, αλλά λόγω πρόσδοσης από τρίτους στη συμπεριφορά αυτή όρισμένων ιδιοτήτων.

Στήν ανάλυση των παραγόντων αναγωγής της χρήσης των ναρκωτικών σε κοινωνικό πρόβλημα αποσκοπούν οι δυο μελέτες που ακολουθούν. Η πρώτη, γραμμένη από την ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΚΟΥΚΟΥΤΣΑΚΗ-ΑΝΑΝΙΑΔΗ, αναφέρεται στην άτυπη κοινωνική αντίδραση στη χρήση ναρκωτικών και αναλύει τις διεργασίες με τις οποίες ή αντίδραση αυτή φτάνει να γεννήσει το κοινωνικό πρόβλημα. Η δεύτερη, γραμμένη από τον ΗΛΙΑ ΔΑΣΚΑΛΑΚΗ, στρέφει την προσοχή της στη λειτουργία της επίσημης θεσμικής αντίδρασης στη χρήση ναρκωτικών σαν μηχανισμού παραγωγής δυσλειτουργικών κοινωνικών εκφάνσεων του φαινομένου.

Επίσημη και ανεπίσημη κοινωνική αντίδραση, κάθε μία αιτία και αποτέλεσμα της άλλης, δημιουργούν το στερεότυπο του τοξικομανούς ως άρρωστου και εγκληματία στις συλλογικές παραστάσεις της κοινωνικής ομάδας, καθορίζουν τον κοινωνικό ρόλο του σαν άρρωστου και εγκληματία και, όταν τελικά με το άσυλο και τη φυλακή επιτύχουν την ταύτισή του με το ρόλο που αυτές του καθόρισαν, δικαιώνοντά· Α. Posteriori με συνέπεια ν' αναπαράγουν και νά διαιωνίζουν το στερεότυπο.